

SALA 4: ANOMALIA = NOWA NORMA

Weszliśmy do części wystawy zatytułowanej „Anomalia – nowa norma”. „Anomalia – nowa norma” odnosi się do zmian, jakie zaszły w ostatnich dekadach jeżeli chodzi o klimat w Warszawie i nie tylko, kiedy zjawiska wysokich temperatur i okresu ich występowania są coraz częstsze i są coraz bardziej powtarzalne. Zjawiska takie jak mroźne zimy czy chłodne dni w okresie letnim stają się anomalią w stosunku do występowania dni upalnych w ciągu całego roku, które stały się właśnie nową normą.

Kiedy państwo obrócić się w lewą stronę, zobaczą państwo fotomontaż autorstwa Kobasa Laksy prezentujący roztopiające się ulice warszawskich blokowisk. Jest to dystopijna wizja tego, jak mogłoby wyglądać miasto w momencie występowania ekstremalnych temperatur. Oczywiście jest to wizja dystopijna, wizja artysty i obywateli takich czasów nie dożyli.

Obok fotomontażu widzą państwo obraz Ryszarda Winiarskiego z 1975 roku „Przejście VI. Próby wizualnej prezentacji układów statystycznych. Zmienna losowa – kostka do gry”. Taki jest tytuł. Obraz ten stworzony został przez artystę, który z wykształcenia był fizykiem i często w swojej praktyce artystycznej stosował teorię gier do malowania obrazów. Obraz, na który państwo patrzą jest wyjątkowy w dorobku artysty, ponieważ prezentuje on układ barwny od jasnej żółci do krwistej czerwieni, odnoszący się wizualnie właśnie do temperatury, czy też jej emanacji, emanacji ciepła. Jest to jeden z unikatowych obrazów kolorowych Ryszarda Winiarskiego, który cały swój dorobek opierał na czarno-białych strukturach.

Po obróceniu się w stronę wyjścia zauważą państwo gablotę z koszulką pocztowca. Granatowa koszulka polo z krótkim rękawkiem jest reprezentacją sytuacji, która miała miejsce w 2017 roku, kiedy jeden z warszawskich listonoszy zmarł na skutek ekspozycji na słońce i długotrwałego przebywania na słońcu podczas pracy. Ta tragiczna w skutkach sytuacja spowodowała potężną dyskusję i potrzeby zmian w prawie pracy w sektorze przesyłek, czy też w sektorze pocztowym, ale dotyczyła

również pracy na zewnątrz, takiej jak praca drogowców. Dyskusja, która nie skończyła się konkluzją zmian, natomiast była pierwszym przyczynkiem do rozmowy na temat tego, jak powinno zmienić się prawo pracy w stosunku do zmieniającego się klimatu i wzrostu temperatury w obszarach miejskich. Do tej pracy nawiązuje ideowo film Karoliny Breguły prezentowany na klimatyzatorach. Film godzinny, zatytułowany „12,41 km”. Jest to średni dystans, jaki pokonują pocztowcy, listonoszki i listonosze w Szczecinie podczas pracy, roznosząc przesyłki. Film jest nagraniem z jednego dnia pracy w momencie występowania wysokiego upału. Poznajemy to jak wygląda ten dzień, z jakimi problemami borykają się pracownicy Poczty Polskiej.

Po prawej stronie od ekranu widzą państwo tablet z aplikacją przygotowaną przez New York Times w roku 2018. Przy metryczce opisującej ten tablet jest QR kod, pod którym można ściągnąć tę aplikację na własny telefon. Aplikacja gromadzi dane na stan z 2018 roku. Po wpisaniu swojej daty oraz miejsca urodzenia pojawia się wykres prezentujący ile występowało dni z temperaturą 32 i więcej w momencie państwa urodzenia dla tej konkretnej lokalizacji. Wykres ten wzrasta, pokazując ile będzie dni z temperaturą 32 stopni Celsjusza i więcej w momencie, w którym osiągną państwo wiek 80 lat oraz zmienne, jeżeli dostosujemy się do zmian porozumień paryskich i ile tych dni będzie występować, jeżeli się nie dostosujemy. Tutaj przykładowo przy dacie „1994, Warszawa” dni ciepłych występowało 23. W momencie, w którym osoba ta osiągnie wiek 80 lat, dni z temperaturą powyżej 32 stopni będzie już 48.

Obok, na kolejnym monitorze, widzą państwo film z wypowiedzią dr Joanny Wieczorek, biometeorolożki z Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, która opowiada o tym jak reaguje organizm człowieka na temperaturę 32 stopni. Jakie zmiany zachodzą w naszym organizmie, zarówno fizyczne, jak i psychiczne, i czym grozi przebywanie w temperaturze 32 stopni. Ten film kończy wątek związany z pracą oraz reakcją organizmu człowieka na wysokie temperatury.

Po obróceniu się od telewizorów widzą państwo na wprost trzy fotografie autorstwa Pawła Bownika z serii „Kolory utraconego czasu”. Fotografie te to karty

ornitologiczne z wizerunkami ptaków, które wyginęły na skutek zmian klimatu i ocieplenia się atmosfery, wprowadzone w ruch wirowy tworząc abstrakcyjne obrazy. Artysta odwołuje się do debaty publicznej, która często sprowadza problem zmian klimatycznych i wzrost temperatury do czegoś abstrakcyjnego. Obrazy te nawiązują wizualnie do sztuki op-artowskiej, natomiast odnoszą się bezpośrednio do bardzo wymiernych i bardzo tragicznych skutków działań zmian klimatycznych w stosunku właśnie do nieantropocentrycznych bohaterów.

Kiedy obróć się państwo w stronę wyjścia, widzą przed sobą państwo infografikę prezentującą zwierzęta zagrożone wyginięciem w obszarze Warszawy. Są to ptaki, gady oraz płazy i te zwierzęta są bezpośrednio zagrożone wyginięciem na terenie Warszawy właśnie na skutek zmian klimatycznych oraz wzrostu temperatury.